

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALAND

BESLUT
2005-04-01

Diarienummer
511-67915-2004 1(5)

Naturvård
Robert Andersson

Enligt sändlista

Beslut om djur- och växtskyddsområden (fågelskyddsområden) inom Dalslands sjö- och kanalsystem (DANO) i Bengtsfors och Dals-Eds kommuner

Beslut

För att skydda vissa djurarter föreskriver Länsstyrelsen med stöd av 7 kap 12 § Miljöbalken (MB) att för de öar som framgår av nedanstående förteckning och bifogade kartor (bilaga 1 och 2) ska gälla följande:

Det är förbjudet för envar att årligen från och med den 1 april till och med den 31 augusti landstiga på i förteckning nedan angivna öar eller varaktigt vistas i vattenområdet inom 100 meter från stränderna till dessa öar. Föreskriften utgör inget hinder för passerande vattenfarkost om alternativ saknas.

Förbudet gäller inte markägaren, sjöräddningen, polisen, räddningstjänsten och förordnad tillsynsman.

Vidare beslutar Länsstyrelsen att med stöd av 17 § Delgivningslagen kungöra beslutet.

Förteckning över öar och ögrupper som omfattas av detta beslut (se kartor bilaga 2)

Sjö	Ö eller ögrupp	KARTA	XKOORD	YKOORD
Stora Le	Öarna Öster om Harön	1	6549796	1274055
	Bokön och lilla ön V Bokön	2	6554792	1273007
	Öarna NV Navarsöarna	3	6556436	1274526
	Öarna V Navarsöarna	3	6555878	1274467
	Älgholmarna	4	6558296	1274759
	Killeviksholmarna	4	6558089	1274190
	Öarna i Killeviken	4	6557852	1273867
	Rågöskären och Grandalsholmarna	5	6559732	1275442

Postadress:

462 82 Vänersborg

Besöksadress:

Drottninggatan 2

Telefon:

031-60 50 00 (växel)

Telefax

031-60 55 07

E-post:

natur@o.lst.se

	Ö norr om Lilla Stickshöjden i Rörviken	6	6560492	1272770
	Ö norr om Näset i Rörviken	6	6560519	1273477
	Lommen	7	6562150	1274738
Lelång	Rebbingen	8	6568306	1286289
	Skär i viken V om Gustavsfors	9	6569011	1288194
	Holmarna S om Nästegårds brygga	10	6566958	1288169
	Skepplandsholmarna	10	6565732	1289201
	Märreholmen	11	6563789	1291552
	Degenäsöarna	12	6558015	1293039
	Norra Dalholmen	13	6556129	1293662
	Bergön och Tjurskäret	13	6556696	1293028
	Sandskär	14	6554758	1293031
	Kärleksön	14	6554319	1292937
	Lillön	14	6553593	1292547
Ärtingen	Skär vid Årbolälvens mynning	15	6552161	1290189
Västra Silen	Pålerudholmarna	16	6574328	1290468
	Ryssholmen och Munkhättan	16	6572588	1290753
	Holme sydväst Kollsboholmen	16	6571614	1289977
	Björnön och Mossviksön m fl öar	16	6571641	1291360
	Dansarholmarna	16	6572228	1290848
	Holmen Allas ögon	16	6573000	1292700
Östra Silen	Sjövägsölen	17	6568303	1298071
	Smalön	18	6564106	1302095
Svärdlången	Ubåten	19	6560196	1296570
Laxsjön	Småholmarna	21	6545047	1297141
Bengtsbrohöljen	Litet skär N Järnvägsbron	20	6548222	1295473
	Storön	20	6548726	1295292
Råvarp	Vallmoön	22	6536799	1299700
	Kittelsön	22	6536539	1299691

Planering

Dalslands kanals sjösystem är av riksintresse för friluftslivet och till stora delar även för naturvården och kulturmiljövården (3 kap MB). Området omfattas också av geografiska bestämmelser (4 kap MB).

Under åren 1972 – 1976 arbetade länsstyrelser och kommuner med den sk Dalsland-Nordmarken-utredningen (DANO), vilket 1979 utmynnade i en utvecklingsplan för tu-

rism. Vissa i planen föreslagna åtgärder har därefter genomförts. I området finns ett hundratal lägerplatser som anlagts av kommunerna. Platserna är utrustade med vindskydd, toaletter och eldningsplatser med ved. En viss avgift tas ut från den som utnyttjar lägerplatsen. Avgiften går till en samarbetsorganisation mellan kommunerna och används för markägarersättningar och underhåll av lägerplatserna.

Redogörelse för ärendet

Den 17 november 1997 beslutade Länsstyrelserna i Värmland och dåvarande Älvsborgs län om vissa föreskrifter för allmänheten i Dalslands sjö- och kanalsystem. Föreskrifterna var likartade med den skillnaden att i Värmland saknades föreskrifter som reglerade eldningen utmed stränderna. Vidare beslutades i Älvsborgs län att föreskrifter skulle gälla under en försöksperiod på fem år från våren 1998 till och med 2002.

Under sommaren 2002 har situationen i Kanalen vad gäller slitage och häckfåglar inventerats i samverkan med berörda kommuner. Inventeringen som genomförts i samarbete med tillsynsverksamheten i Kanalsystemet utgör en viktig utgångspunkt i översynen. Inventeringen visar bl a att det totalt fanns 13 par fiskgjuse och 33 par storlom i de inventerade sjöarna. Därutöver fanns en del vitfågelkolonier (fisktärna, skrattnås, fiskmås, gråtrut och havstrut). Jämte fiskmås, fisktärna och gråtrut var kanadagåsen den vanligaste häckfågeln.

Den slitagebedömning som genomfördes parallellt med inventeringen visar att de öar som skyddats 1979 har återhämtat sig bra. Öar som skyddades 1997 uppvisar en svag återhämtning. Slitaget är också beroende av skyltningen, som ibland varit bristfällig. Flera skyltar har också tagits bort eller på annat sätt försvunnit.

Ett skydd av de aktuella öarna styrks bl a av EU:s fågeldirektiv (rådets direktiv 79/409/EEG av den 2 april 1979 om bevarande av vilda fåglar). Enligt direktivet är Sverige skyldigt att vidta åtgärder för vissa fågelarter, listade i direktivets bilaga 1. I det aktuella området gäller det arterna fiskgjuse, fisktärna och storlom. Av övriga fågelarter som skyddas med detta beslut kan bl a nämnas gräsand, lärkfalk, småskrak och flera arter av måsfåglar.

Erfarenheter från den kommunala tillsynsverksamheten visar att det nu finns en relativt god acceptans för bestämmelserna såväl från markägare som friluftsfolk. Det är dock angeläget att bestämmelserna ses över regelbundet så att de upplevs som relevanta och att skyltningen ses över regelbundet.

Den 20 februari 2002 remitterades ett förslag till föreskrifter omfattande fågelskyddsområden, öar med campingförbud och eldningsförbud utmed stränderna. Med anledning av inkomna synpunkter och vid kontakter med företrädare från berörda kommuner och länsstyrelsen i Värmlands län har länsstyrelsen beslutat att begränsa förslaget till att enbart gälla föreskrifter för fågelskyddsområden på det sätt som föreligger i detta beslut. Vidare har förbudstiden kortats ned till och med den 31 augusti.

Frågan om eldningsförbud och öar med campingförbud får prövas i särskild ordning om det i framtiden framkommer att det finns ett sådant behov.

Föreliggande beslut har remitterats till Naturvårdsverket, Länsstyrelsen i Värmlands län, berörda kommuner och olika intresseorganisationer. Förslaget har även kungjorts i ortspressen.

Naturvårdsverket avstår från att yttra sig. Länsstyrelsen i Värmland tillstyrker bildandet av fågelskyddsområden på angivna öar. Bengtsfors kommun ser positivt på föreslagna föreskrifter men föreslår i sitt yttrande att beslutet snarast kompletteras med gränsöver-

skridande och enhetliga föreskrifter gällande eldningsförbud för DANO-området. Dals-Eds kommun anser att föreskrifternas utformning är acceptabel och att omfattningen av skyddsområden i Dals-Eds kommun är ändamålsenlig förutom fallet med öarna nordväst Navarsöarna som bör tas bort.

Årjängs kommun anser liksom Vänerne Väst Dalslands Kanals Bf att camping och övernattningsförbud för vissa öar ska bibehållas istället för att ombildas till fågelskyddsområden. Vidare framför den senare att tiden för beträdnadsförbud sätts från 1 april till 15 juli.

Länsstyrelsens bedömning

Dalslands sjö- och kanalsystem är ett unikt och mycket omtyckt utflyktsmål som har få motsvarigheter i Europa. Sjö- och skogslandskapet har en markerad topografi med en attraktiv och omväxlande natur. Med båt och kanot ges rika tillfällen att ta sig till såväl orörda områden av vildmarkskaraktär som till byar och tätorter. Området omfattar långt mer än 100 mil kanotleder och har därför goda möjligheter för en fortsatt utveckling av kanot- och båtturen. En förutsättning är dock att turismutvecklingen sker utifrån de naturgivna förutsättningarna och att det sker på ett sådant sätt att skador och störningar på naturmiljön blir så små som möjligt.

Möjligheten att utnyttja området för friluftsliv och rekreation grundar sig främst på allemansrätten. Denna rättighet är numera grundlagsskyddad. I 7 kap 1 § MB står att: var och en som utnyttjar allemansrätten eller annars vistas i naturen ska visa hänsyn och varsamhet i sitt umgänge med den.

Länsstyrelsen anser att föreskrifter som funnits i kanalsystemet under en försöksperiod på fem år har bidragit till att konflikten mellan markägare och turister minimerats och att störningarna på fågellivet begränsats.

Länsstyrelsen har vid översynen därför bedömt att föreskrifterna beträffande åtminstone fågelskyddsområdena bör förnyas och gälla tills vidare. Vid översynen har några mindre öar utgått där störningsrisken anses liten eller där påverkan från det rörliga friluftslivet bedömts ringa. Bestämmelserna har dessutom förenklats genom att för alla öar med fågelskydd gäller skyddet också de närmaste 100 meterna av omgivande vatten. En sådan gräns bedöms i de allra flesta fall vara motiverad från störningssynpunkt. Det är dock möjligt att snabbt passera genom fredningszonen som omger den skyddade ön om det saknas alternativa vattenvägar.

Med anledning av vad som framkommit i underhandskontakter och i kommunernas tidigare remissyttranden saknas för närvarande stöd för att införa särskilda föreskrifter om eldningsförbud utmed stränderna och campingförbud på vissa öar på båda sidor av länsgränsen. Länsstyrelsen avser att tillsammans med kommunerna följa utvecklingen och kan komma pröva dessa frågor i särskild ordning om det finns behov av sådana bestämmelser.

Länsstyrelsen bedömer att detta beslut harmoniserar med åtaganden enligt EU:s fågeldirektiv att upprätthålla gynnsam bevarandestatus för vissa fågelarter samt de nationella miljömålen om bevarande av biologisk mångfald. Vidare konstateras att inkomna yttranden i allt väsentligt tillstyrker förslagna fågelskyddsområden.

Upplysningar

Om det finns särskilda skäl får Länsstyrelsen eller kommunen med stöd av 7 kap 7 § miljöbalken medge undantag från meddelade föreskrifter. Finns det synnerliga skäl får Länsstyrelsen helt eller delvis upphäva detta beslut.

Förbuden ska på lämpligt sätt utmärkas med skyltar.

Hur man överklagar, se bilaga 4.

I detta ärende har länsöverdirektör Göran Bengtsson beslutat. Naturvårdshandläggare Robert Andersson har varit föredragande. I handläggningen har också deltagit naturvårdsdirektör Sven Swedberg och, länsantikvarie Bo Åkerström, arkitekt Bertil Hedman och länsjurist Erland Josefson.

Göran Bengtsson

Robert Andersson

Bilagor:

1. Översiktskarta
2. Kartor över aktuella öar
3. Sändlista
4. Hur man överklagar.

